

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

VIITE Päätös kaivosluvan (kaivoksen apualue) myöntämisestä
Suhangon kaivospiirin laajentamiseksi ja määräys
täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta

VALITUKSENALAINEN PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös 30.12.2024 KaivNro 5426,
KL2023:0001, Tukes 2843/10.03.00/202

VALITTAJAT

Keski-Kemijoen kalatalousalue, Yli-Kemin kalatalousalue ja Ounasjoen
kalatalousalue

ASIAMIES Anna-Leena Inkerö

PROSESSIOSOITE

Varastotie 2, 96320 Rovaniemi
anna-leena.inkero@lappikk.fi
+358405500527

ASIANOSAISUUS

Kalatalousalue on kalastuslain (379/2015) 23 §:ssä määritelty julkisoikeudellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on kehittää toimialueensa kalataloutta ja edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävästä käytöstä ja hoidon järjestämiseksi sekä toimia toimialueensa kalatalousedun valvojana. Kalatalousalueen jäseniä ovat alueen kalastusoikeuden haltijat, jollaisia ovat muun muassa kaivoslain (10.6.2011/621) 5 §:n 2. momentissa tarkoitettut yhteisen alueen osakaskunnat, sekä valtakunnalliset kalastusalan järjestöt. Kalatalousalue hoitaa julkisia hallintotehtäviä kalastuslain 29 §:n nojalla virkavastuulla.

Kalatalousalueen asianosaisuus syntyy paitsi hallintolain (6.6.2003/434) 11 §:n nojalla, myös siitä, että kalatalousalue kalastuslain mukaisia julkisia hallintotehtäviä suorittaessaan ja toimialueensa kalatalousetua valvoessaan edustaa samalla jäsenistöään, mukaan lukien kaivoslaissa tarkoitettut yhteisen alueen osakaskunnat.

Tämän valituksen tehneet kalatalousalueet katsovat, että niillä on asianosaisuus sillä perusteella, että niillä on velvollisuus valvoa, että Kemijoen vesistöön ja sitä kautta Kemijoen vesistön kalastoon ja kalastukseen eli kalatalousetuun

vaikuttavat hankkeet käsitellään toimivaltaisessa viranomaisessa Suomen lainsäädännön mukaisesti. Näin toimien vesistöön haitallisesti vaikuttaville hankkeille asetetaan kalatalousedut turvaavia velvoitteita.

Kemijoki on kansallisen kalatiestrategian yksi kärkikohteista ja alueella on käynnissä useita eri toimijoiden toteuttamia vaelluskalojen palauttamiseen tähtääviä hankkeita. Valituksen tehneiden kalatalousalueiden alueelle kohdistetaan tulevaisuudessakin vaelluskalakantoja palauttavia toimenpiteitä. Edellä mainittujen toimien onnistumiseen vaikuttavat haitallisesti Kemijoen alaosalla toteutettavat hankkeet, jotka vaikuttavat vahingollisesti Kemijoen vedenlaatuun ja vaelluskalojen elinympäristöihin.

Kalatalousalueet katsovat, että purkuputken rakentamisen täytäntöönpanomääräys tekee kalatalousalueiden kalatalousetuun perustuvan muutoksenhaun hyödyttömäksi, mikä johtaisi kalatalousalueen muutoksenhakuoikeuden tosiasialliseen kaventumiseen.

VAATIMUKSET

Keski-Kemijoen, Yli-Kemin ja Ounasjoen kalatalousalueet vaativat, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus:

1. Kumoo valituksenalaisen päätöksen.
2. Kehottaa Suhanko Arctic Platinum Oy:tä laittamaan hankkeen, apualueen perustamiseksi suunnitellulle purkuputkilinjaukselle nykyisen Suhangon kaivospiirin ulkopuolelle, vireille Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

PERUSTELUT VAATIMUKSELLE

Suhangon kaivoksen purkuputken rakentamishanke täyttää vesilain mukaisen vesitaloushankkeen tunnusmerkit:

Vesilaki 1 luku 3 § 9 momentti ”vesitaloushankkeella tarkoitetaan vesi- tai maa-alueella toteutettavaa toimenpidettä tai rakennelman käyttämistä, joka voi vaikuttaa pinta- tai pohjaveteen, vesiympäristöön, vesitalouteen tai vesialueen käyttöön.”

Purkuputki tulisi kulkemaan Kontti- ja Vähäjoen välittömässä läheisyydessä ja kaivuutöillä olisi todennäköisesti vaikutuksia edellä mainittujen jokien vedenlaatuun ja kiintoaine kuormitukseen. Lisäksi purkuputki kaivetaan usean purouoman alitse.

Koska kyseessä on vesitaloushanke, purkuputken rakentamiselle on haettava vesilain mukainen lupa sillä hanke voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua

tai määrää (vesilaki 3 luku 2 §) ja hanke voi aiheuttaa jäljempänä kyseisessä pykälässä olevia haitallisia vaikutuksia:

2. momentti:” aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista.”
3. momentti:” melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön.”
6. momentti:” aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille.
8. momentti:” vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen.”

Lisäksi purkuputken rakentamisen kaivuutyömailla siirretään suuria maamassoja Vähä- ja Konttijokien välittömässä läheisyydessä ja seuraavilla Vähäjokeen laskevien puroumien alituksia tehtäessä: Laitisenjängän oja, Juurakko-oja, Reutuoja ja Nilkkaoja sekä Konttijokeen laskevalla Kokkokivalonojalla.

Kaivettavia maamassoja on aivan ilmeisesti yli 500 m³, joten hankkeelle on vesilain 3 luvun 3 § 8 momentin mukaan haettava toimivaltaisen lupaviranomaisen lupa.

ALLEKIRJOITTAJAT

Keski-Kemijoen kalatalousalue

Yli-Kemin kalatalousalue

Ounasjoen kalatalousalue

LIITTEET

Päätös TUKES KaivNro 5426 KL2023:0001, 30.12.2024
Valtakirjat